

Monastirea Argesului - comentariu literar

"Monastirea Argesului", ca si celelalte opere populare, a fost creata de oameni talentati din popor si transmisa din generatie in generatie pe cale orala, cunoscandu-se peste 160 de variante, fapt ce releva capacitatea, forta creatoare, ingeniozitatea autorilor anonimi.

Aceasta varianta poate fi gasita alaturi de alte capedopere ale literaturii romane cu caracter anonim, cum ar fi "Miorita", "Toma Alimos", "Dolca", in volumul "Poezii populare. Balade (cantece batranesti) adunate si indreptate..." de Vasile Alecsandri.

"Monastirea Argesului" dezvolta unul dintre miturile esentiale ale folclorului romanesc, si anume mitul estetic.

Subiectul este generat de o superstitie potrivit careia, pentru a rezista, orice constructie trebuie sa aiba zidita in temelii o fiinta. "Monastirea Argesului" este in acelasi timp balada si legenda. Este o balada deoarece se construiesc intr-un poem narativ, cu elemente descriptiv-lirice, care dezvolta un subiect fantastic, se prezinta un erou de exceptie, cu un destin impresionant. Este o legenda intrucat explica, in viziune populara, aparitia unui monument de arhitectura: biserica manastirii de la Curtea de Arges, zidita sub porunca lui Neagoe Basarab intre anii 1512 si 1517.

Balada este o imbinare ingenioasa a unsprezece motive folclorice, distribuite pe parcursul celor cinci momente ale actiunii.

Expozitiunea, prima parte a acesteia, contine motivul alegerii locului pentru zidire si motivul zidirii. Negru-Voda impreuna cu zece "mesteri mari/Calfe si zidari", intr-un decor mirific, cauta pe malul Argesului un loc perfect pentru a construi o manastire cum alta sa nu mai fie. Mergand astfel se intalnesc cu un ciobanas care le povesteste despre un zid "parasit si neispravit/La loc de grindis/La verde-alunis". Ajungand acolo, voievodul decide sa construiasca o manastire unica in lume prin frumusetea si maretia sa. Astfel, el este hotarat sa le ofere mesterilor averi, ii va face boieri dar, in acelasi timp, ii ameninta in caz de nereusita. Domnitorul doreste construirea manastirii nu numai din orgoliu sau pentru perpetuarea unei traditii, ci si pentru a sanctifica acel loc, invingand fortele malefice. Se contureaza unul dintre conflictele baladei intre voievod si constructori, conflict ce se adanceste pe masura ce firul epic inainteaza.

Intriga baladei contine un alt motiv, cel al surprarii zidurilor. Manastirea nu se poate inalta deoarece fortele irationare se opun ridicarii unui locas de cult. Tot ce mesterii construiesc in timpul zilei, noaptea se surpa. Accentul cade pe actiune, care este dinamica. Preponderenta verbelor si a substantivelor probeaza tenacitatea cu care mesterii isi urmaresc idealul si doresc sa invinga raul. Surparea zidurilor este un moment dramatic, pentru ca domnitorul ii ameninta iar cu moartea pe mesteri.

In sprijinul zidarilor intervine Divinitatea, "o soapta de sus". Desfasurarea actiunii incepe in

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

momentul in care Manole, ca ales al Divinitatii, viseaza ca zidurile vor rezista numai daca mesterii vor zidi in temelile constructiei prima femeie –sotie sau surioara- care va veni in ziua urmatoare cu bucate.

Mesterii jura sa pastreze secretul, dar sunt nelinistiti. Cel mai ingrijorat este Manole care, a doua zi, dis-de-dimineata, cerceteaza zarea pentru a afla care este femeia destinata zidirii. Propozitia interogativa si interjectia "vai" dovedesc suferinta mesterului cand observa ca cea care se apropie este chiar Ana, sotioara lui. Constructorul traieste o drama de consecinta, pentru ca este nevoit sa zideasca ce are mai de pret. Sperand sa schimbe destinul, el se adreseaza Divinitatii ca s-o opreasca. Cerul se indupleca si raspunde rugamintile omului, dezlantuind stihiiile naturii, in incercarea de a o opri pe Ana. Fenomenele naturale sunt hiperbolizate, evidentiind astfel si mai mult calitatile Anei, pe care nimic nu o poate intoarce din drum.

Punctul culminant este motivul zidirii treptate asupra caruia autorul anonim insista pana la detaliu. Dovedind o deosebita tarie de caracter, Manole isi invinge durerea si incepe s-o zideasca. El sufera nu numai pentru ca nu poate inalta manastirea, ci pentru ca nu o poate face fara sacrificiul Anei. Drama sufleteasca se adanceste, dar cel care va invinge este artistul. Focul iubirii se contopeste cu focul creatiei, devenind o forta mistuitoare. Ana accepta jocul si in timpul zidirii treptate-acessta fiind motivul central al acestei parti- invoca, pe rand, durerea trupului, plansul copilului pe care-l poarta-n ea si sfarsitul pe care si-l presimte, caci in cele din urma isi da seama ca este condamnata. Alaturi de Manole, ea cucereste vesnicia.

Deznodamantul pune in prim-plan motivul conflictului feudal. Jertfa Anei nu a fost de ajuns. Pentru ca au nechibzuinta sa afirme ca ar putea construi o manastire si mai frumoasa, domnitorul ii lasa sa moara pe acoperis. Incercand a-si depasi conditia, ca legendarul Icar, isi fac aripi din sindrila, dar nu reusesc sa zboare, se prabusesc si mor.

Glasul mult iubit al Anei il tulbura pe Manole care intelege ca si-a indeplinit menirea creatoare. Pentru el in viata de aici nu mai exista fericire si nici dragoste. De aceea pleaca s-o intalneasca pe Ana –in singurul mod care-l mai era posibil- prin...moarte. Pe locul unde se prabuseste Manole izvoraste o apa, simbol al vietii si al creatiei vesnice. Puterea stapanului il doboara pe artist, dar creatia lui ramane sa infrunte veacurile. Prin perfectiunea ei, creatia intra in eternitate si, o data cu ea, iubirea de viata, de arta.